

**BALTIJOS TYRIMŲ APKLAUSOS APIE SMURTO
ARTIMOJE APLINKOJE PROBLEMOS
ŽINOMUMĄ ATASKAITA -2022**

Doc. Dr. Giedrė Purvanekienė, MIC valdybos pirmininkė

Vilnius, LR Seimas

2022-07-04

SVARBIAUSI PASTEBĖJIMAI

- 20% Lietuvos gyventojų (24% moterų ir 14% vyrų) pasisakė patyrę smurtą artimoje aplinkoje;
- Per karantino laikotarpį smurtas padažnėjo, jį patyrė 6% nukentėjusiųjų.
- Vyrai dažniausiai patiria smurtą nuo tėvų (48% nukentėjusių), o moterys – nuo esamų ir buvusių sutuoktinių ar sugyventinių (apie 80%);
- Pagalbos niekur nesikreipė 59% nukentėjusiųjų, į policiją kreipėsi tik 17 %.
- 53% nukentėjusių (72% vyrų ir 45% moterų) pareiškė, kad jie negavo jokios pagalbos, tėvų ar giminių pagalbą gavo 15% nukentėjusių, draugų – 10%, policijos, teisėsaugos – tik 9 %.
- 77% apklaustųjų patartų artimam žmogui, patyrusiam smurtą artimoje aplinkoje, kreiptis į policiją, 15% - į moterų NVO. Didėja pasitikėjimas policija, per 4 m. nuo 70% iki 77%.
- Lietuvos gyventojai mano, kad dažniausiai smurtą artimoje aplinkoje patiria moterys (74%) ir vaikai (54%).
- Absoliuti dauguma respondentų (92%) laiko smurtą artimoje aplinkoje nepateisinamu dalyku, tik 4% respondentų pateisintų kai kurių rūšių smurtą tam tikrose situacijose.

2019 – 2020 – 2022 apklausų rezultatų palyginimas

- Padidėjo nepakantumas smurtui artimoje aplinkoje: 2019 m. smurto artimoje aplinkoje nepateisino 79% gyventojų, 2020 m. – 89%, o 2022 m. – 92%.
- Padidėjo pasitikėjimas policija (nors nepakankamai): 2019 m. kad kreipėsi į policiją pasisakė 14% nukentėjusių, 2020 – 15%, 2022 – 17%; 2019 m. patartų kreiptis į policiją – 70% procentų respondentų, 2020 – 73%, 2022 – 77%.
- Padidėjo SPC (dabar SKPC) žinomumas: 2019 m. nė vienas respondentas pats neįvardijo SPC kaip pagalbą teikiančios organizacijos, 2020 – 16%, 2022 – 12% žinančių, kad tokia pagalba egzistuoja (2020 m. tyrimas buvo atliktas po intensyvios reklamos kampanijos žiniasklaidoje).
- Daugumoje atvejų pokyčiai nedideli, pagrindinę dalį galima paaiškinti svyravimais paklaidų ribose. Bet taip ir turi būti, nes klausama apie viso gyvenimo patyrimą.

Informacija apie tyrimą

Bendra Lietuvos ir Didžiosios Britanijos visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų kompanija “Baltijos tyrimai” 2022 m. balandžio 13-28 d. Asociacijos “Moterų informacijos centras” užsakymu atliko reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą apie smurtą artimoje aplinkoje.

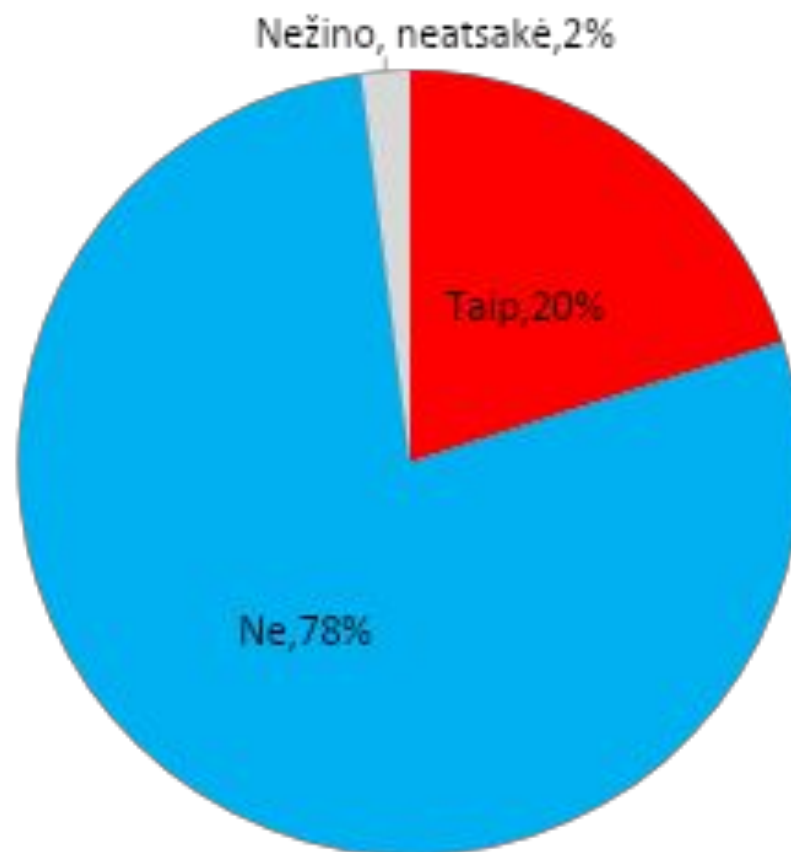
Tyrimo metu apklausta 1009 suaugusių Lietuvos gyventojų nuo 18 metų. Imtis – nacionalinė reprezentatyvi. Apklausa vyko asmeninio interviu respondento namuose būdu. Tyrime naudota maršrutinė atranka, apklausai atrenkant vieną namų ūkio narį (pagal artimiausio gimtadienio taisyklę).

Tyrimo duomenys sverti pagal Statistikos departamento prie LR Vyriausybės gyventojų sudėties statistinius duomenis (amžiaus, lyties ir gyvenvietės dydžio rodikliai).

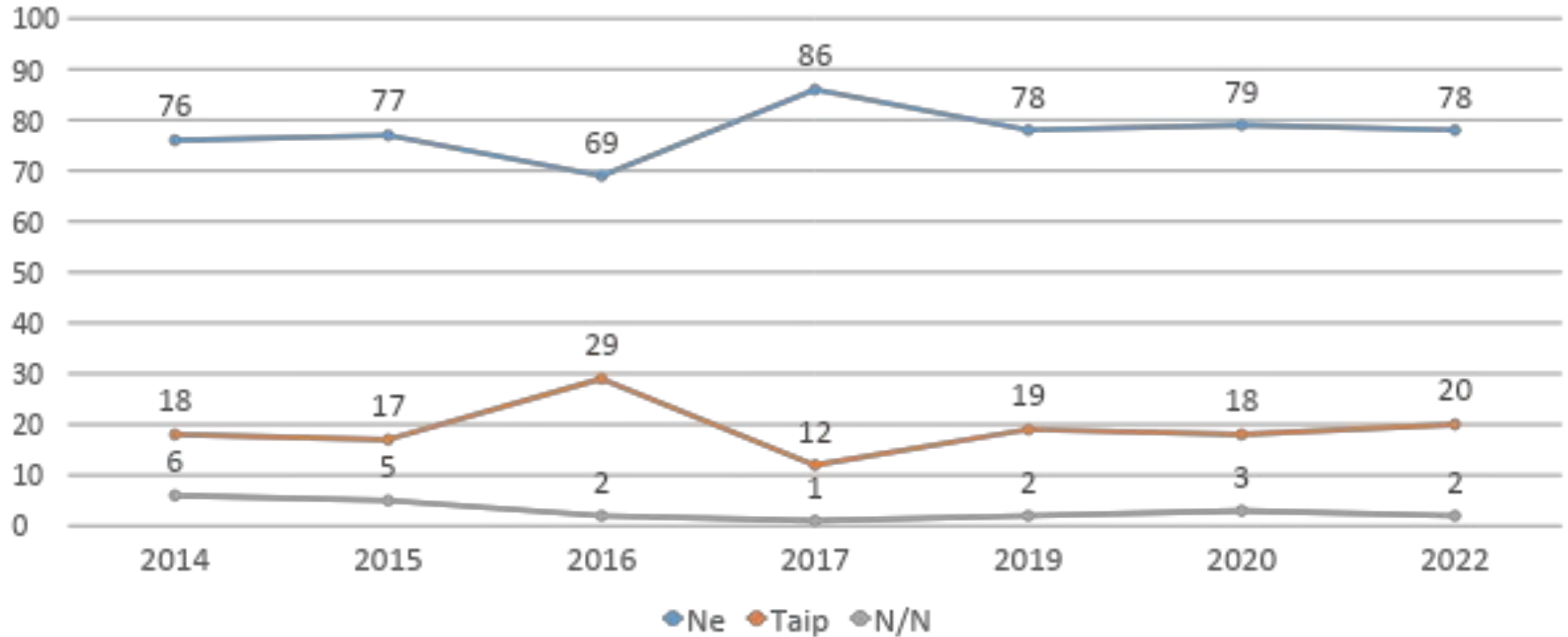
Tyrimo rezultatų paklaida neviršija 3 procentinių punktų (kai $PI=0,95$).

Tyrimo rezultatai lyginami su BT tyrimais pagal analogišką metodiką 2019 ir 2020 m., o taip pat su panašiais tyrimais, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos užsakymu atliktais kitų kompanijų tyrimais 2014, 2015, 2016 ir 2017 m.

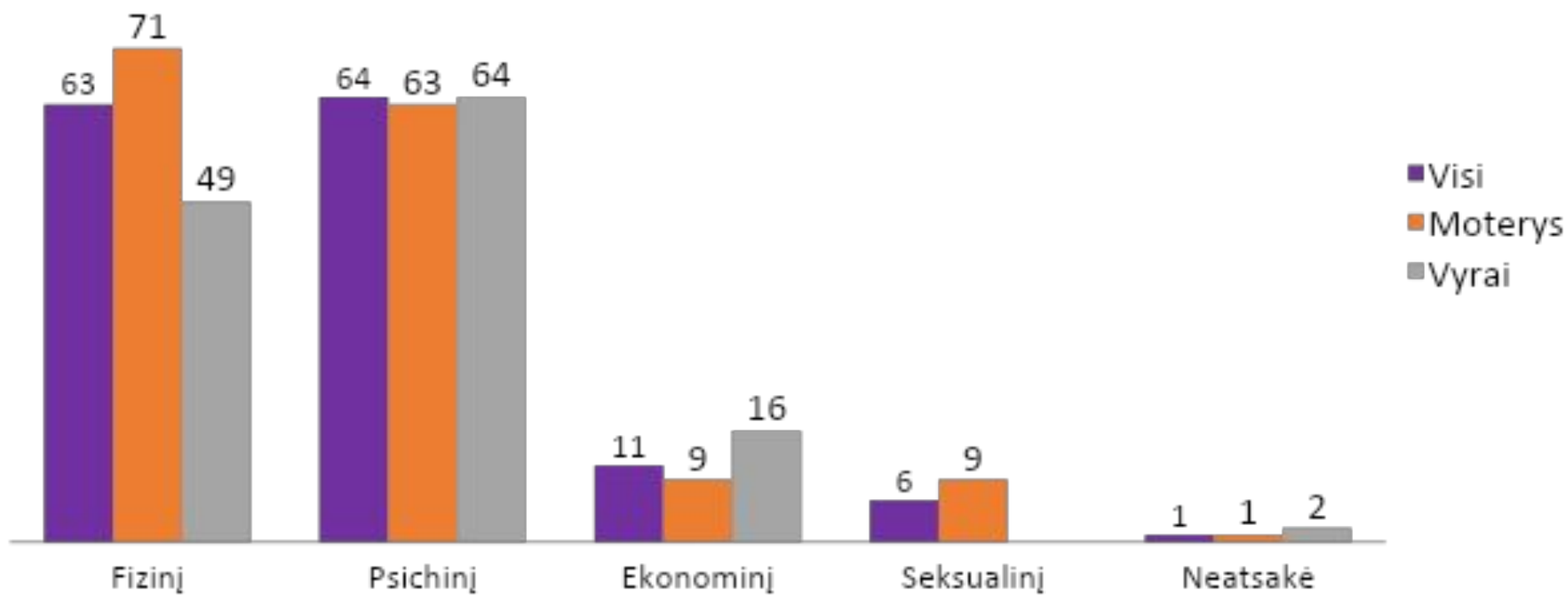
PATIRIA ARBA YRA PATYRĘ SMURTAŲ ARTIMOJE APLINKOJE

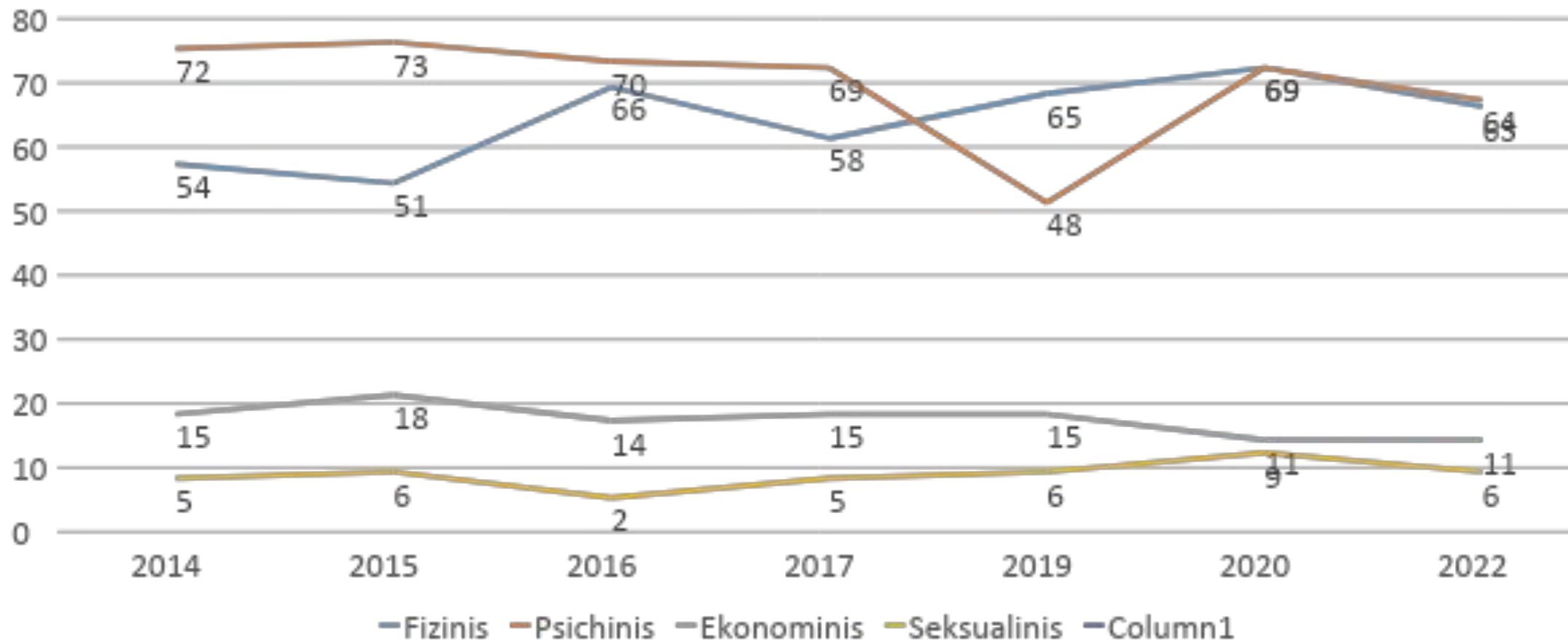
RESPONDENTAI, PATIRIANTYS/PATYRĘ SMURTA, %

PATIRIAMO SMURTO RŪŠYS (Patyrę smurtą artimoje aplinkoje, N=197), %

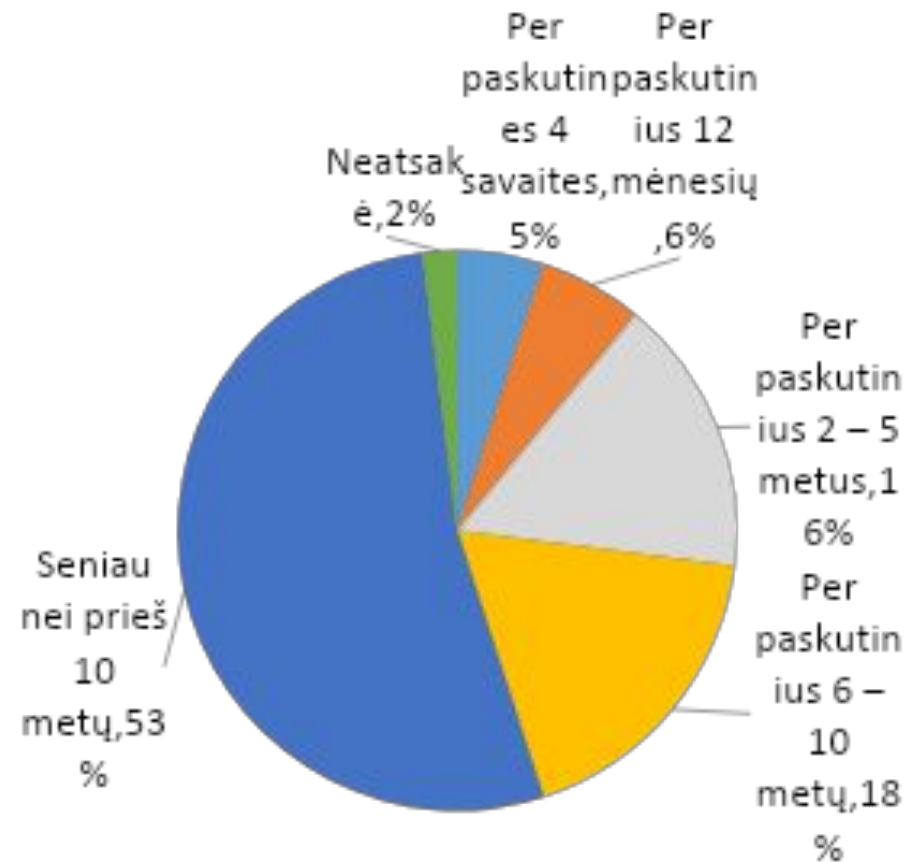

PATIRIAMO SMURTO RŪŠYS, %

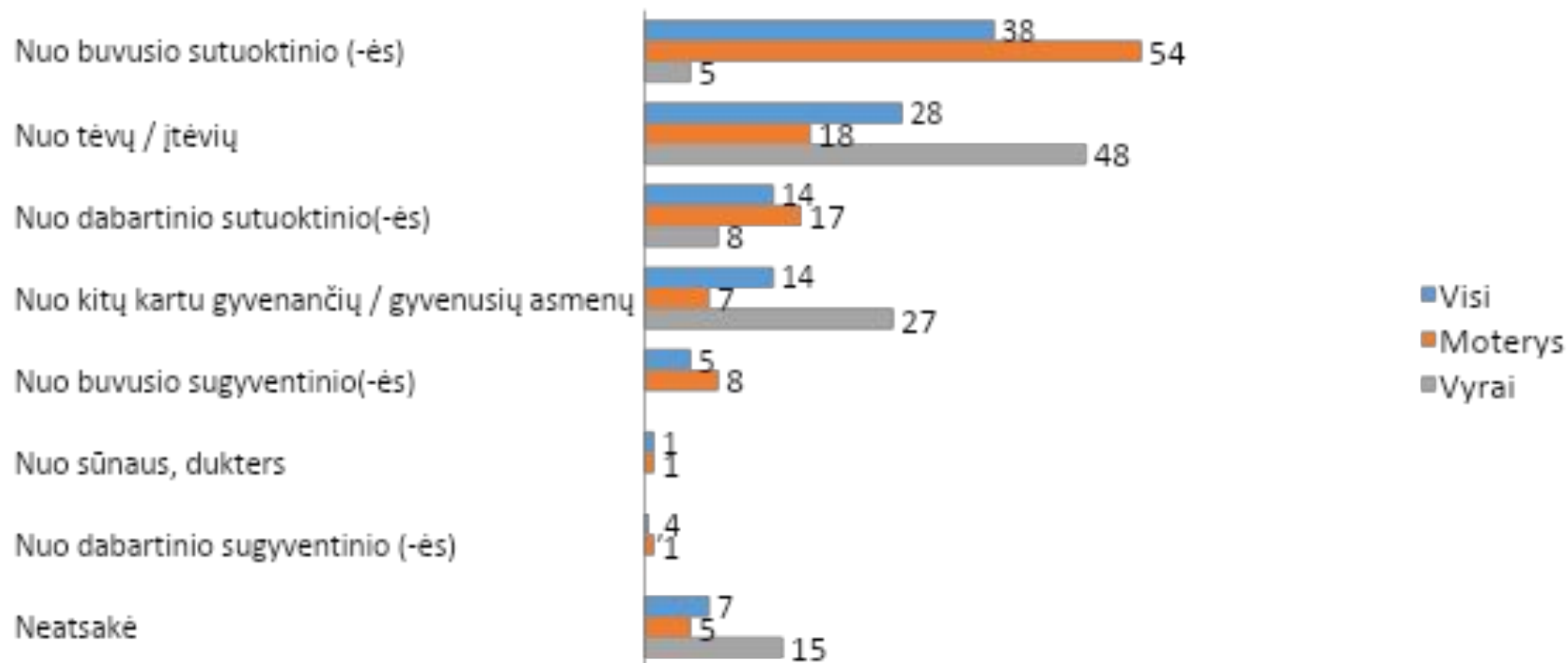

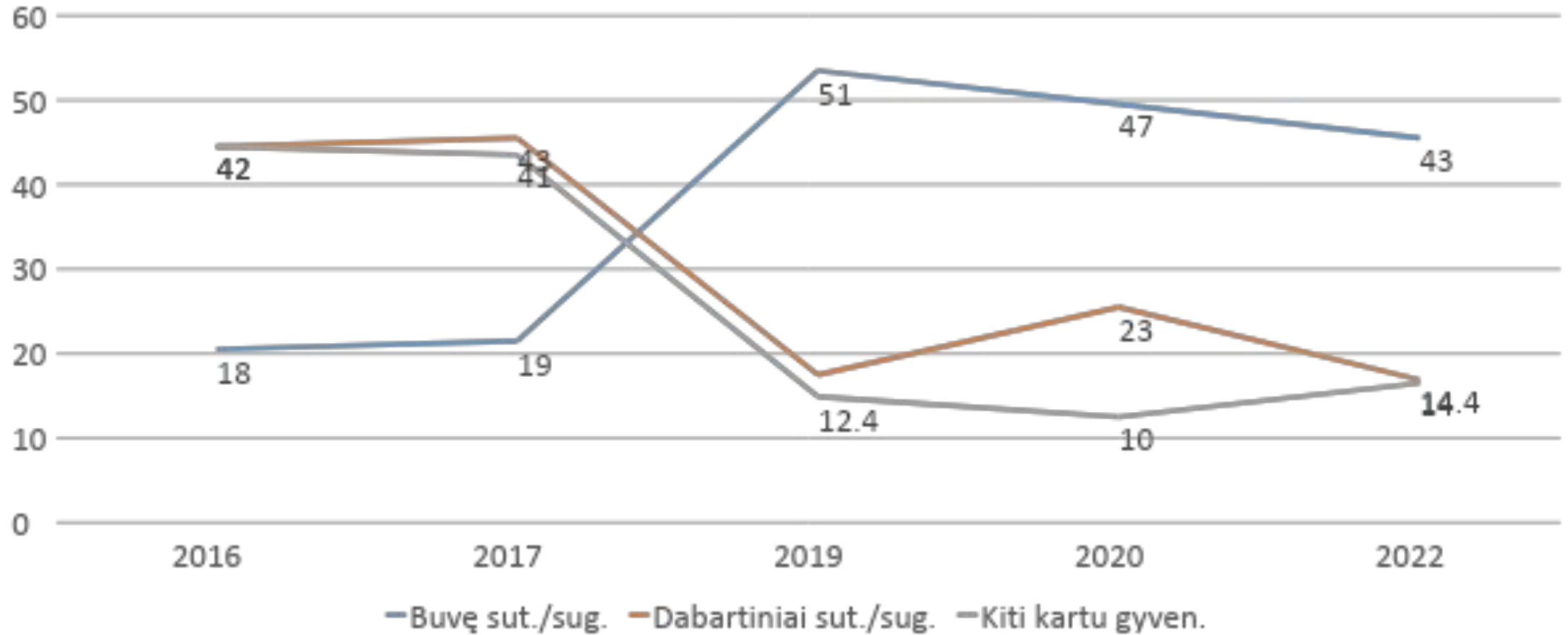
Kada paskutinį kartą patyrė smurtą (N=197), %

RYŠYS SU SMURTAUTOJU (N=197), %

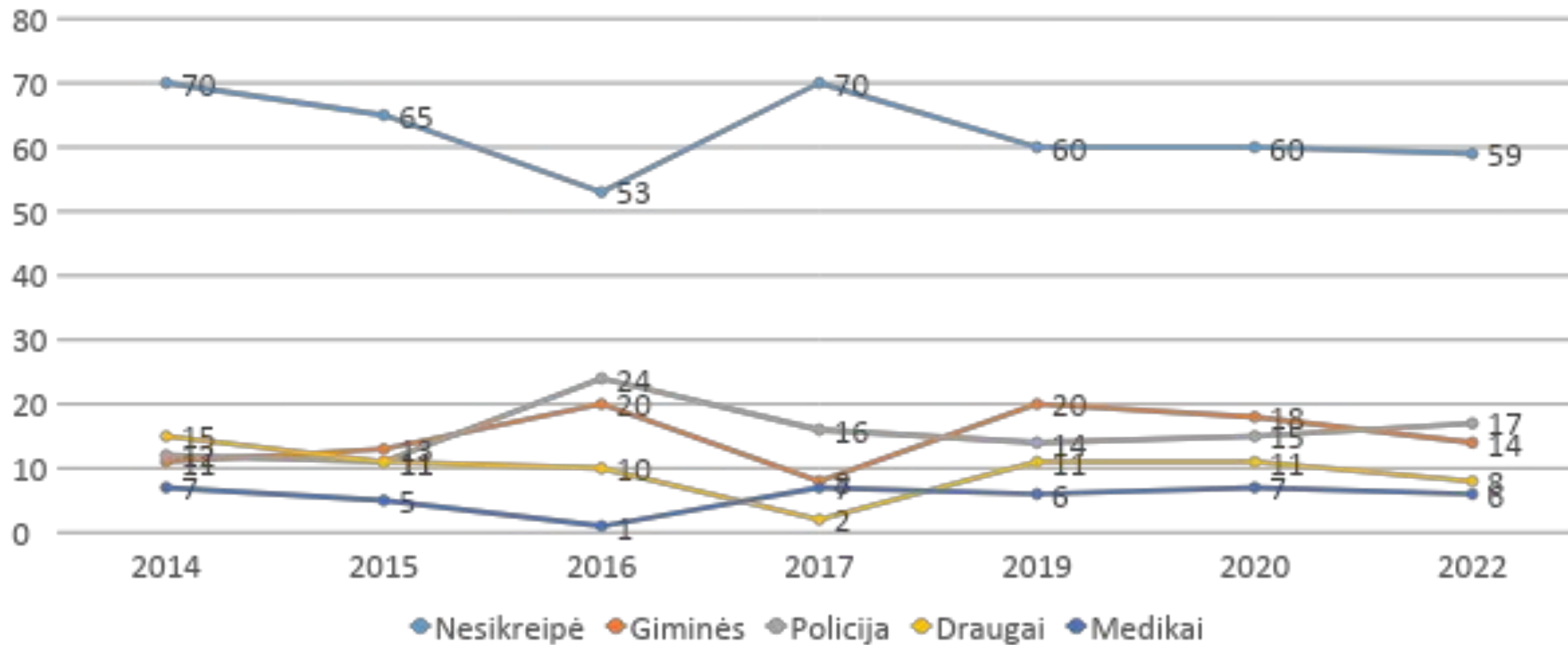
SMURTAUTOJAI, %

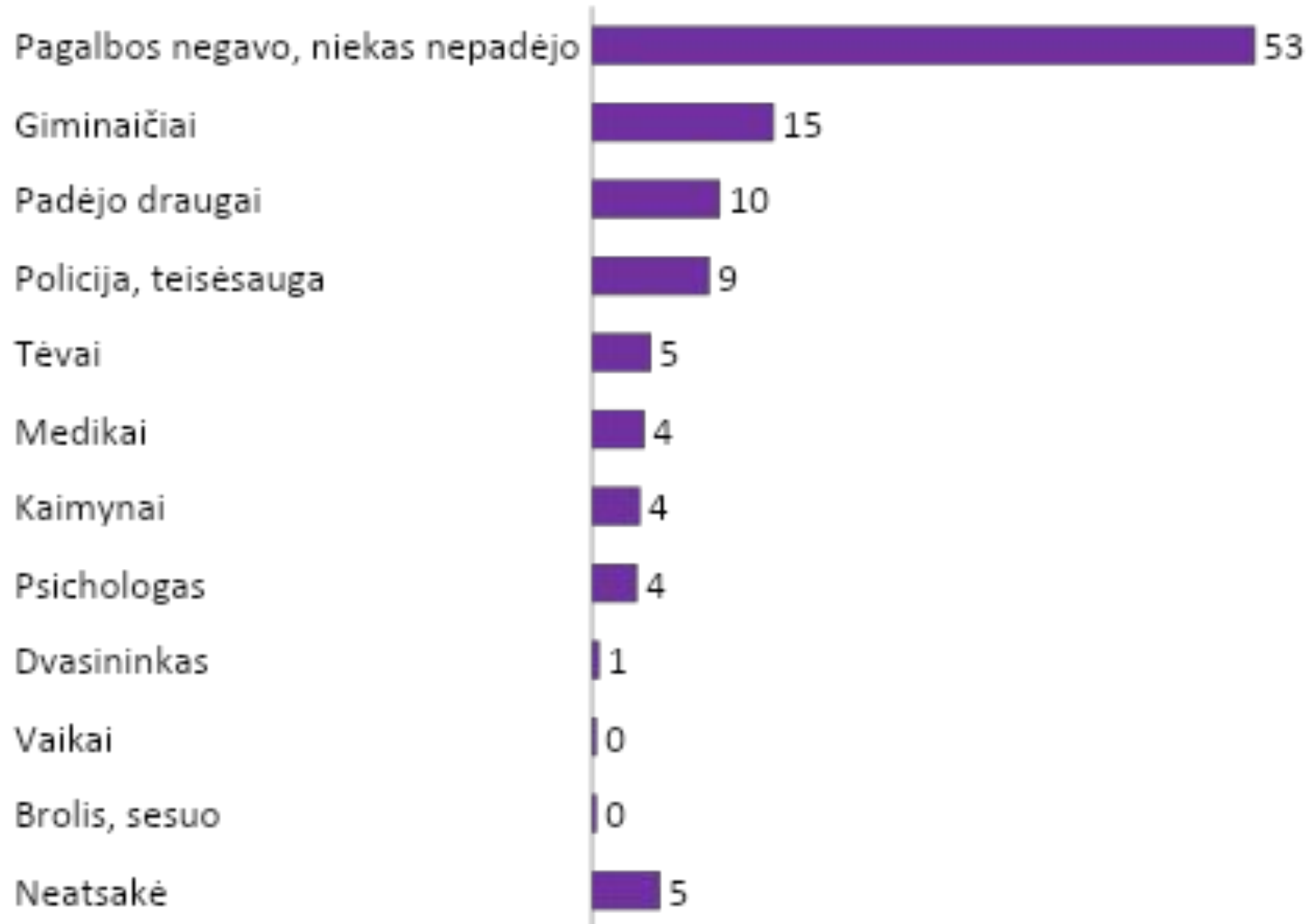
KUR KREIPĖSI PAGALBOS (N=197), %

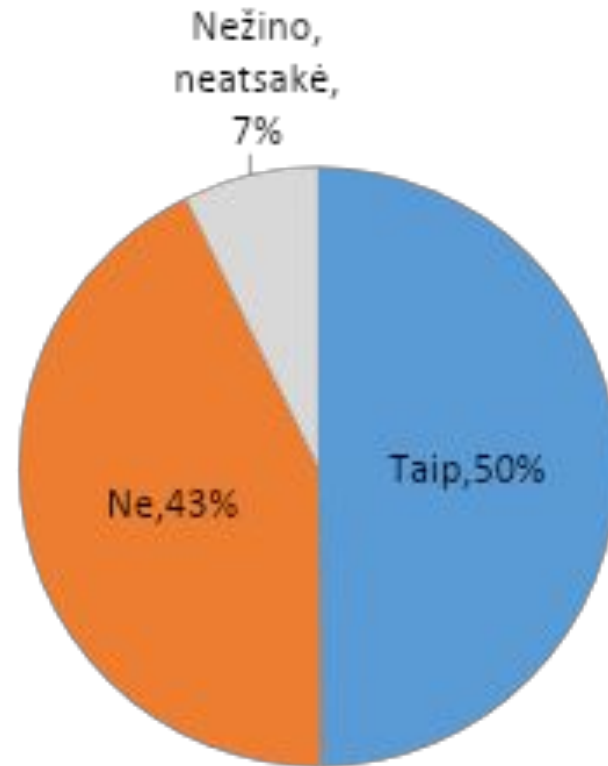
Į KĄ KREIPĖSI PATYRĘ SMURTA, %

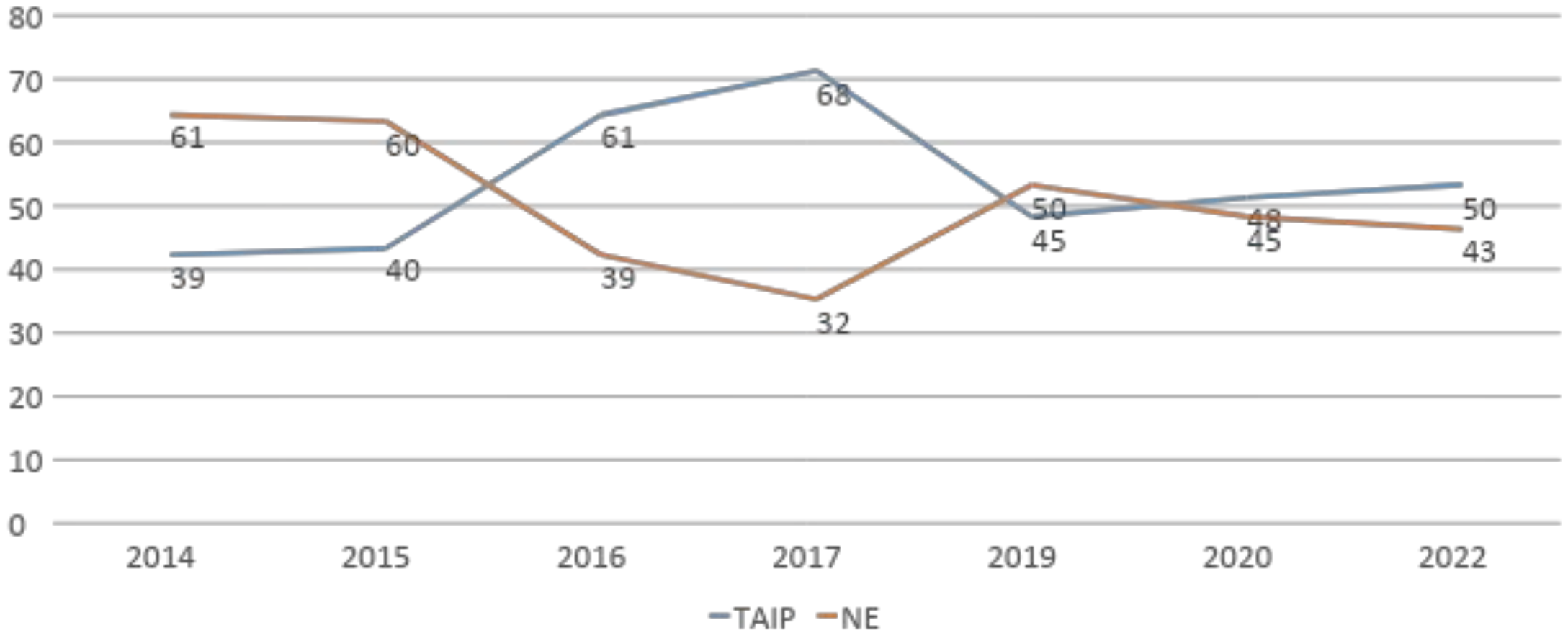
Kas padėjo patyrusiems smurtą artimoje aplinkoje (N=197, atviras klausimas), %

ĮSTAIGŲ IR ORGANIZACIJŲ, TEIKIANČIŲ PAGALBĄ SMURTO AUKOMS, ŽINOMUMAS

ĮSTAIGŲ IR ORGANIZACIJŲ, TEIKIANČIŲ PAGALBĄ SMURTO AUKOMS, ŽINOMUMAS, %

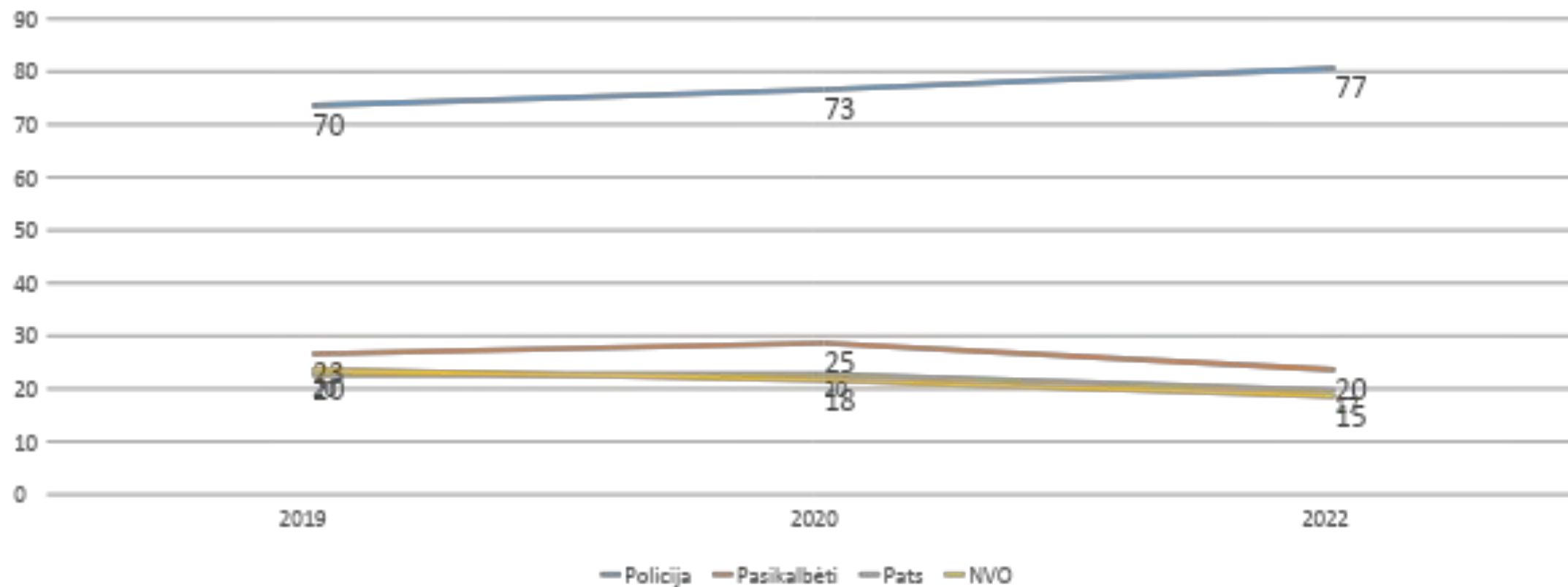
ŽINOMŲ TEIKIANČIŲ PAGALBĄ ĮSTAIGŲ IR ORGNIZACIJŲ PAVADINIMAI (žinantys tokias įstaigas ar organizacijas, N=507), %

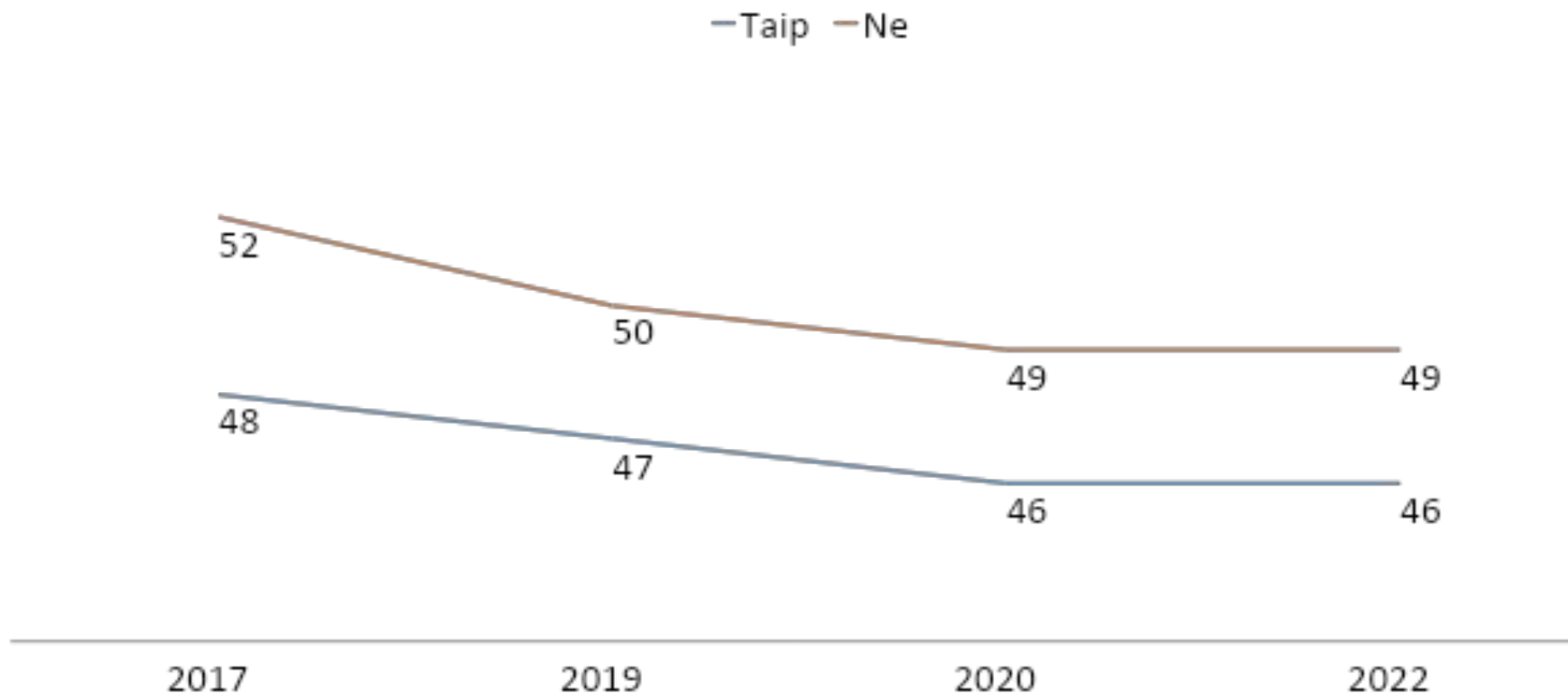
KUR PATARTŲ KREIPTIS ARTIMAM ŽMOGUI, PATYRUSIAM SMURTĄ ARTIMOJE APLINKOJE, %

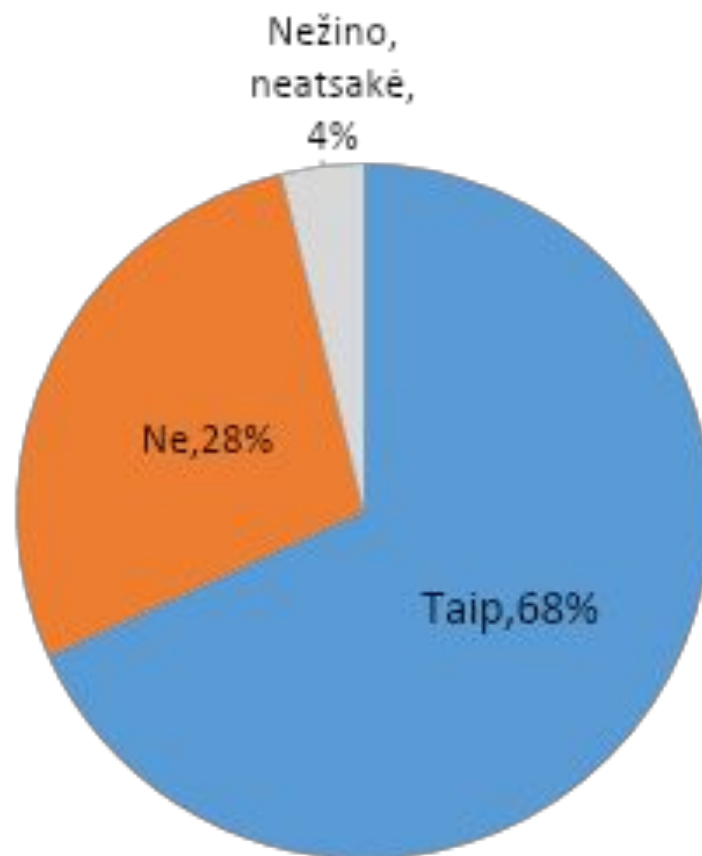
KUR PATARTŲ KREIPTIS ARTIMAM ŽMOGUI, PATYRUSIAM SMURTĄ ARTIMOJE APLINKOJE, %

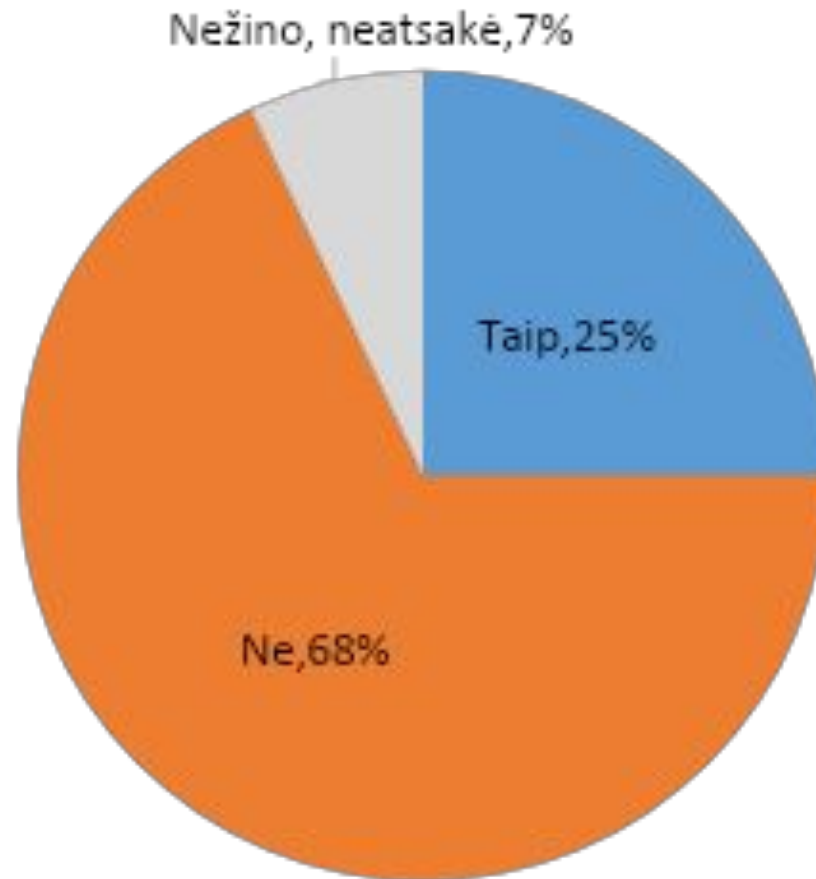
GIRDĒJO APIE SPECIALIZUOTUS PAGALBOS CENTRUS, %

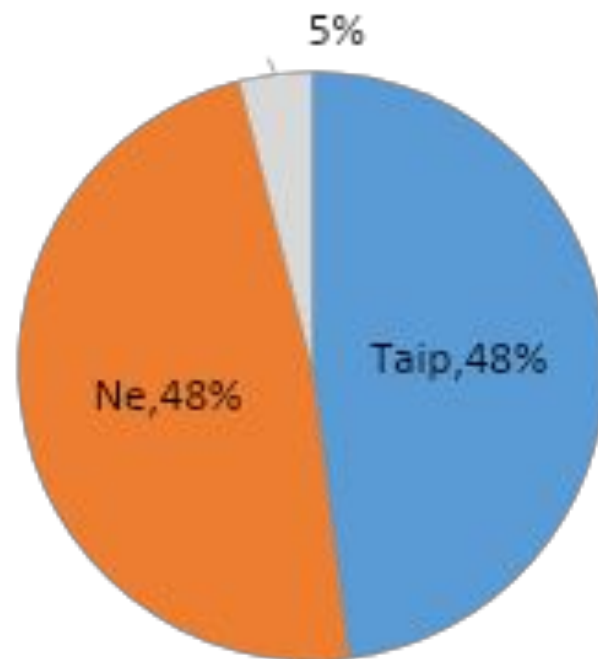
ŽINO, KUR RASTI SKPC (girdėję apie tokius centrus, N=461), %

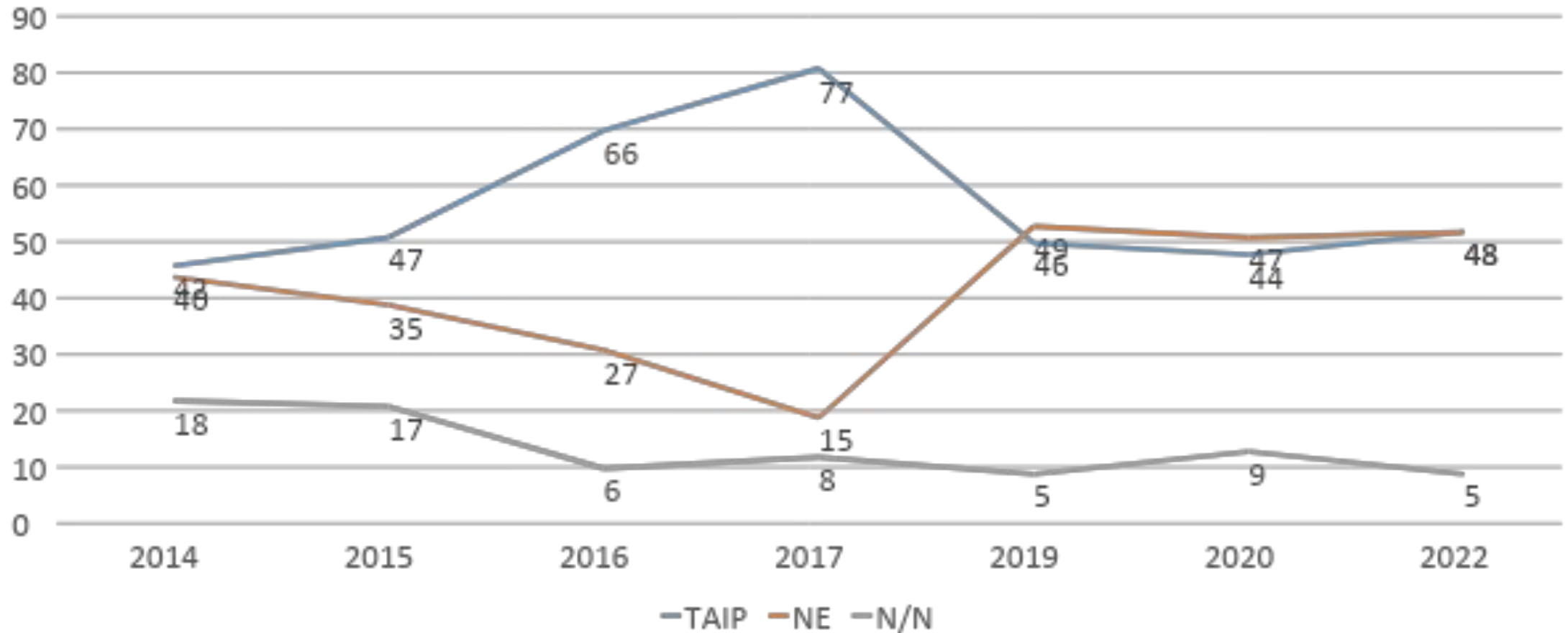
PAŽIŪTA GIMINIŲ, DRAUGŲ, KAIMYŲ, KURIE PATYRĖ SMURTĄ ARTIMOJE APLINKOJE, %

GIRDĖJO APIE RENGINIUS PRIEŠ SMURTAŲ ARTIMOJE APLINKOJE ARBA MATĖ INFORMACIJĄ APIE TAI ŽINIASKLAIDOJE, %

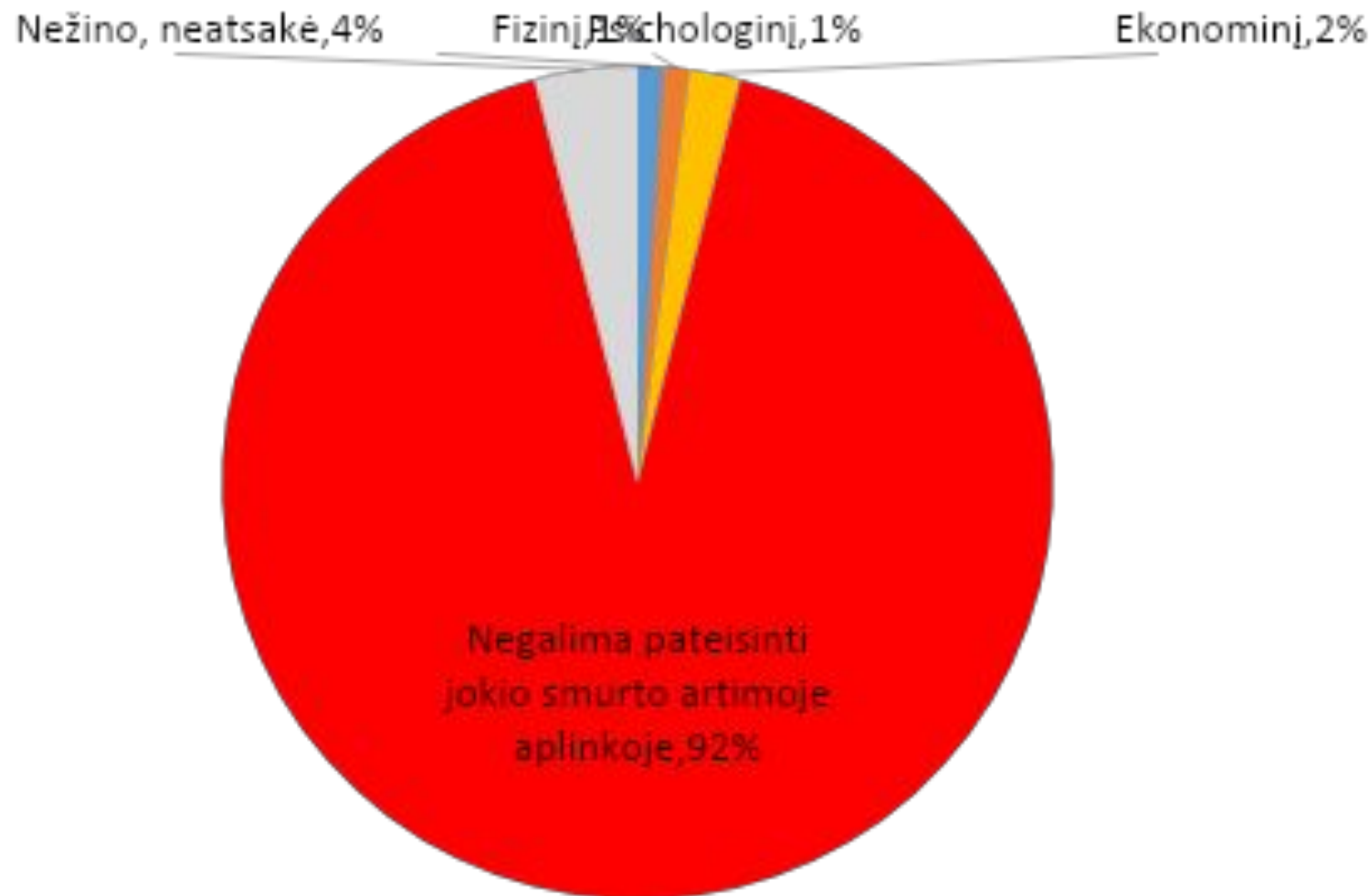

GIRDĖJO APIE RENGINIUS PRIEŠ SMURTAŲ ARTIMOJE APLINKOJE ARBA MATĖ INFORMACIJĄ APIE TAI ŽINIASKLAIDOJE, %

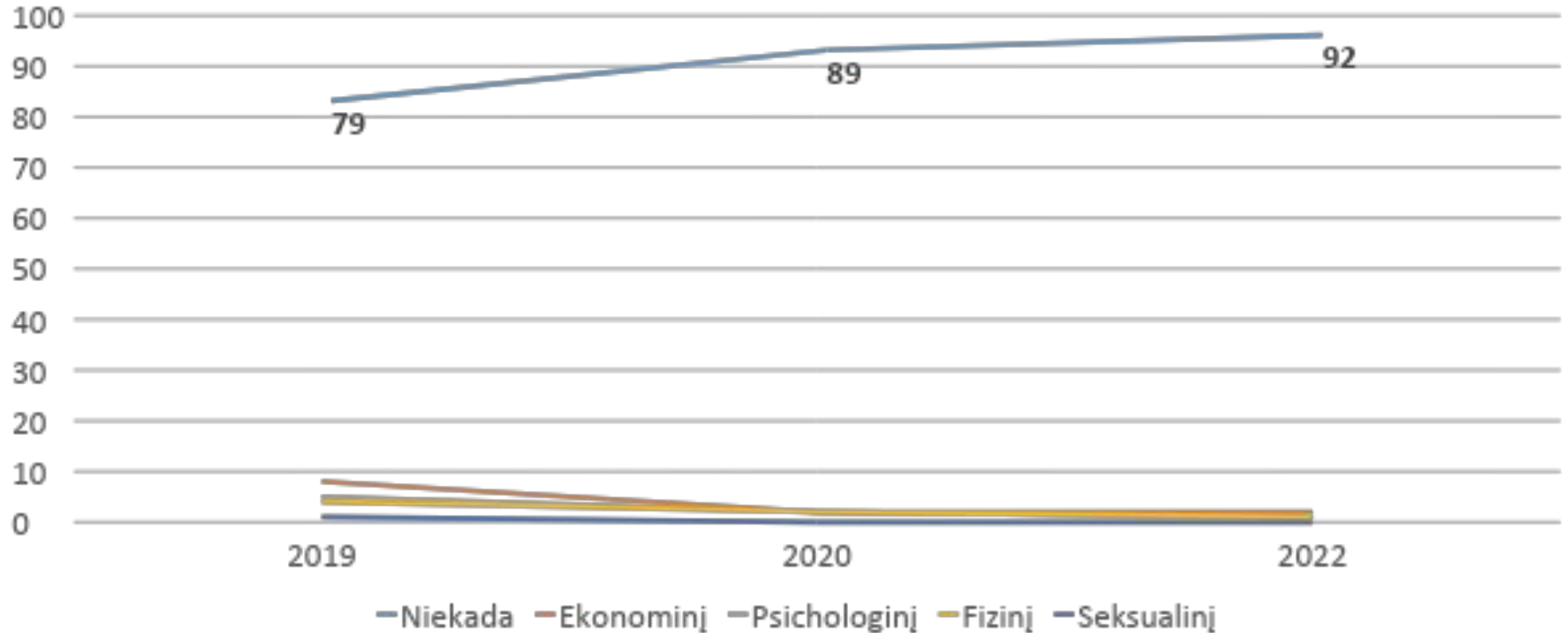

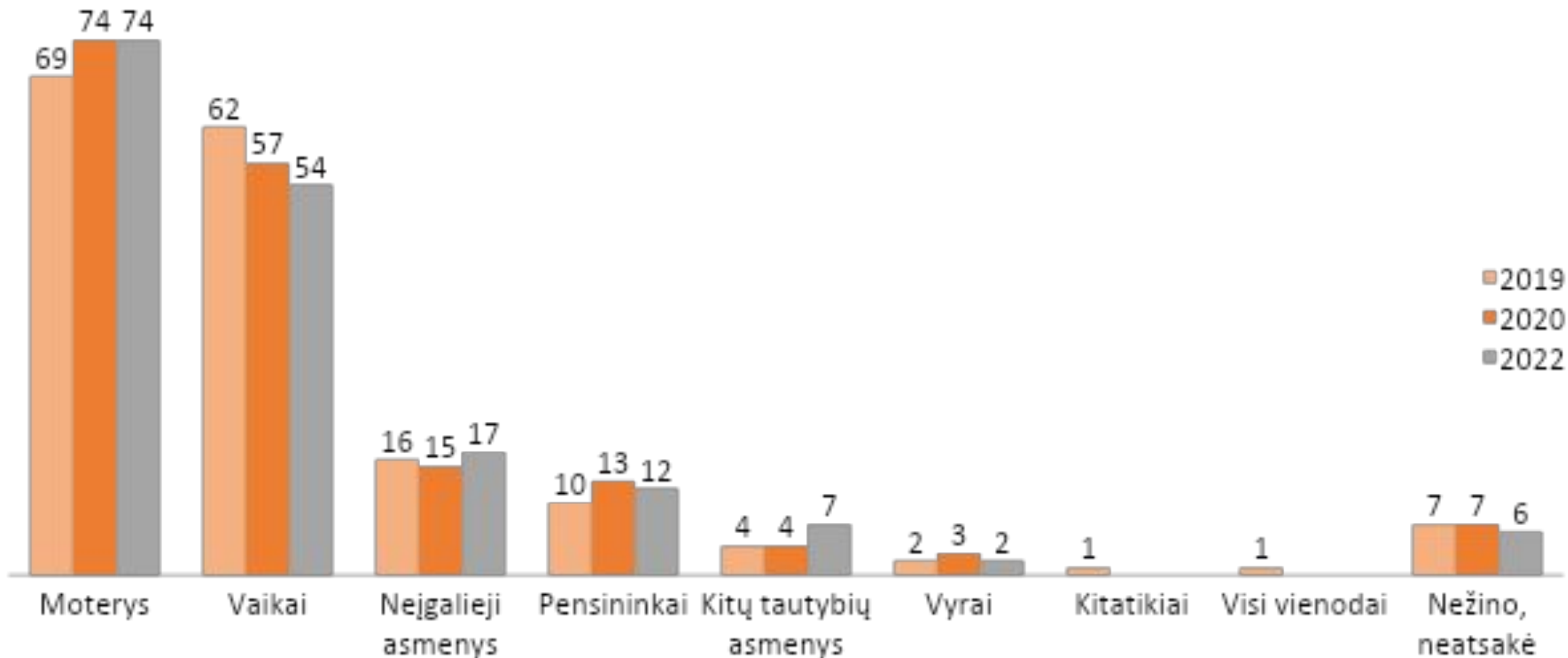
Mano, kad būna tokių situacijų gyvenime, kai galima pateisinti ar atleisti kai kurias smurto artimoje aplinkoje formas

Mano, kad būna tokių situacijų gyvenime, kai galima pateisinti ar atleisti kai kurias smurto artimoje aplinkoje formas, %

Kokios visuomenės grupės patiria didesnę, nei kitos gyventojų grupės, smurtą artimoje aplinkoje ?

APIBENDRINIMAS

- 2019, 2020 ir 2022 m. apklausų rezultatai skiriasi nedaug, tačiau išryškina keletą naujų faktų.
- Siekiant pagalbą teikiančių institucijų ir organizacijų žinomumo, būtinas nuolatinis jų veiklos viešinimas žiniasklaidoje.
- Siekiant nepakantumo smurtui, turi būti nuolatinė švietėjiška nepakantumo smurtui sklaida.
- Rezultatai atspindi egzistuojančią lyčių nelygybę, todėl kovoje su smurtu pirminiu taikiniu turi būti būtent lyčių nelygybė.
- Analogiškas apklausas reikėtų tęsti, tik pakaktų jas organizuoti kas dveji metai. Tik turi būti atrenkama patikima apklausą atliekanti kompanija.